

Naalakkersuisoq for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø

Redegørelse om kommunerne

FM 2010

Indholdsfortegnelse

Forord

Kommunalretlig lovgivning

Fra 18 til 4 kommuner

Befolkningsudviklingen i de fire kommuner: Demografisk udvikling

Udviklingen i det offentliges indtægter

Centrale budget- og regnskabstal

Serviceharmonisering

Opgavefordeling mellem Selvstyret og kommunerne

Opgaveområder som forhandles mellem Selvstyret og KANUKOKA

Øvrige opgaveområder

Opgaver indenfor socialområdet

Opgaver indenfor sundhedsområdet

Opgaver indenfor kultur, uddannelse, forskning og kirke

Opgaver indenfor erhverv, landbrug og arbejdsmarked

Opgaver indenfor miljøområdet

Opgaver indenfor passager- og godstransport

Opgaver indenfor boligområdet

Skat- og inkassoområdet

Borgerportal

Redegørelse om kommunerne 2010

Forord

I mange år er der fremlagt en ”Politisk – økonomiske beretninger” - en ”PØB” - på forårssamlingerne. Disse årlige beretninger om den økonomiske situation i Grønland har altid haft et længere eller kortere afsnit om kommunernes økonomi. I år har Naalakkersuisut valgt at udgive en særskilt Redegørelse om kommunerne.

En reform af den offentlige sektor har med stigende intensitet været drøftet i såvel kommunale kredse som centralt siden begyndelsen af halvfemserne. Behovet for en reform er naturligt knyttet til ønsket om, at udnytte de offentlige ressourcer i samfundet bedst muligt, således at ressourcerne primært benyttes på produktion af offentlige ydelser frem for administration.

Det er velkendt, at der de senere år er sket store ændringer i de kommunale organisationer. De fire nye kommuner blev etableret den 1. januar 2009. Der er i 2009 indhøstet mange erfaringer med organiseringen af de nye kommuner.

Reformen af den offentlige sektor er i høj grad knyttet sammen med ønsket om, at placere den offentlige opgaveløsning tættest på borgerne, med maksimal udnyttelse af ressourcerne. Der er derfor gennem flere år arbejdet med vurderingerne af hvorledes opgaverne skal fordeles mellem Selvstyret og kommunerne. Der er nu aktuelle forhandlinger mellem Selvstyret og KANUKOKA om opgaveoverførsler i 2010.

Den internationale økonomiske krise ramte i 2009 også Grønland. Et nyt Naalakkersuisut har igangsat en genopretning af samfundets økonomi, som også i høj grad kommer til at berøre kommunerne. Det vil i den forbindelse også være nødvendigt at drøfte den fremtidige fordeling af indtægter og opgaver mellem Selvstyret og kommunerne.

Den demografiske udvikling med væsentlig flere ældre, hvor antallet af ikke-erhvervsaktive vil vokse, vil også berøre kommunerne. Såvel Selvstyret som de fire kommuner må inddrage dette faktum, og sikre de nødvendige politiske prioriteringer, og de dertil forbundne organisatoriske beslutninger. Besparelser i den offentlige sektor, og optimering af ressourceudnyttelsen er alene derfor nødvendige.

Med baggrund i ovennævnte udfordringer og de allerede indhøstede erfaringer fra kommunernes første leveår bør kommunerne foretage et såkaldt ”serviceeftersyn” af kommunalreformens virkninger med henblik på at foretage de nødvendige justeringer af reformen.

Det er dette ”serviceeftersyn,” som Naalakkersuisut ønsker at bidrage til med denne redegørelse.

Det skal dog fremhæves, at det først og fremmest er kommunerne selv, der har ansvaret for indretningen af den kommunale struktur og de politiske prioriteringer. Det kommunale selvstyre betyder også, at kommunerne ud fra de forudsætninger der er i den enkelte kommune bør vurdere om den politisk- og administrative ledelse og styring i kommunen herunder også i bygderne indenfor de rammer Inatsisartut har fastlagt via lovgivningen er hensigtsmæssig.

Naalakkersuisut og KANUKOKA og kommunerne er i løbende dialog om ovenstående temaer, og der er mellem Naalakkersuisut og KANUKOKA aftalt faste månedlige møder.

Som medlem af Naalakkersuisut for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø er det også mit ønske, at den kommunalretlige lovgivning er tidssvarende, og imødekommer kommunernes behov. Der bliver i foråret 2010 udsendt en vejledning omkring styrelseslovens regler, og der vil også blive foreslået nye regler for styringen af kommunernes økonomi. Ligeledes vil kommunernes muligheder for at styrke den lokale og regionale erhvervsudvikling blive smidigere. Forslag til disse ændringer behandles i foråret.

Naalakkersuisut ønsker at give kommunerne yderligere muligheder for regional udvikling. Naalakkersuisuts fokus på regionalpolitik vil forbedre Grønlands samlede økonomi, fordi dette vil muliggøre, at de forskellige dele af landet hver for sig og i fællesskab får mulighed for at videreudvikle egne muligheder og kompetencer.

Regionalpolitikken skal opstille planer for at overføre yderligere ansvar til de nye kommuner. Naalakkersuisut er ved at udarbejde regionale planer, og det er min forventning at dette arbejde vil resultere i anbefalinger om regional udvikling, som supplerer anbefalingerne omkring opgaveudlægningen i denne redegørelse.

Det er mit ønske, at denne kommuneredegørelse kan være et af mange værktøjer kommunerne og Selvstyret vil inddrage, når de vurderer, hvorledes den fremtidige organisation indrettes, hvordan ledelse og styring indrettes mest effektivt, hvilke opgaver kommunerne på kort og på længere sigt kan løse bedre, hvilket serviceniveau den enkelte kommune ønsker på forskellige politikområder, den økonomiske fordeling mellem kommunerne og Selvstyret m.v.

Det er til løsning af disse spørgsmål samt en række andre spørgsmål, jeg ser frem til, at denne Kommuneredegørelse bliver inddraget.

Anthón Frederiksen
Naalakkersuisoq for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø

Kommunalretlig lovgivning

Det kommunale regelsæt udgøres af en række love, bekendtgørelser samt tilhørende regelfastsættelser herunder normalforretningsordenen og normal styrelsesvedtægt.

- Landstingslov nr. 10 af 31. oktober 1996 om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer (valgloven)
- Landstingslov nr. 14 af 5. december 2008 om den kommunale styrelse (styrelsesloven) og bemærkningerne til styrelsesloven.
- Landstingslov nr. 14 af 19. november 2007 om strukturreform af den kommunale sektor (særloven i forbindelse med kommunesammenlægningerne)
- Landstingslov nr. 15 af 5. december 2008 om Grønlands inddeling i landsdele og kommuner (kommuneinddelingsloven)
- Landstingslov nr. 23 af 18. december 2003 om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v.
- Grønlands Hjemmestyres Bekendtgørelse nr. 29 af 18. december 2008 om vederlæggelse af borgmestre samt kommunalbestyrelses- og bygdebestyrelsesmedlemmer m.v. (vederlagsbekendtgørelsen)
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 29 af 18. september 1995 om kommunernes budgetlægning, regnskab, revision og kasse- og regnskabsvæsen.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 7. april 2004 om kommunernes erhvervsmæssige investeringer, garantistillelse, tilskud m.v.

I den enkelte kommunes forretningsorden for kommunalbestyrelse og forretningsorden for de politiske udvalg findes yderligere procedureregler. Endvidere henvises til den enkelte kommunes styrelsesvedtægt for at få et overblik over den politiske struktur og opgaveplacering.

Styringen af kommunernes økonomi er med de nye kommuner blevet mere kompliceret end med de forhenværende 18 kommuner, og samtidig har bl.a. udviklingen på IT området givet bedre muligheder for en mere detaljeret og præcis styring af kommunernes budgetter. Fra kommunalt hold har der også været udtrykt ønske om et mere moderniseret regelsæt omkring styringen af kommunernes økonomi.

Medlemmet af Naalakkersuisut for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø vil i foråret 2010 forelægge forslag til ændring af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 29 af 18. september 1995 om kommunernes budgetlægning, regnskab, revision og kasse- og regnskabsvæsen.

Forslaget indeholder særligt to nye elementer, dels et præciseret krav om den kommunale likviditet og dels et nyt kapitel om økonomistyring, hvorefter kommunerne sikres en tættere styring og opfølgning af kommunens økonomi. Forslaget sendes forinden behandling i Naalakkersuisut i høring i bl.a. kommunerne og KANUKOKA.

Samtidig fremsættes forslag til ophævelse af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 7. april 2004 om kommunernes erhvervsmæssige investeringer, garantistillelse, tilskud m.v.

Det har længe været et udtrykt ønske fra kommunerne, at have bedre muligheder for at sikre og styrke den lokale og regionale erhvervsudvikling. Bekendtgørelsens krav om central godkendelse af projekter til over 350.000 kr. har kommunerne oplevet som et besværende element for administra-

tionen af erhvervsudviklingen. Videre har kommunerne oplevet kravet om årlige detaljerede indberetninger til tilsynsmyndigheden om kommunens erhvervsprojekter som unødvendig administration.

Med ændringen af konkurrenceloven i 2007 (Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence) blev der i § 13 fastsat bestemmelse om indhentelse af forhåndsvurderinger fra Konkurrentilsynet i forbindelse med kommunale erhvervsprojekter. Bestemmelsen sikrer, at projekterne vurderes i henhold til Landstingslov nr. 23 af 18. december 2003 om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v. i forhold til konkurrenceforvridningsspørgsmål.

Ovenstående forslag om Bekendtgørelse om kommunernes budgetlægning, likviditet, regnskab, revision samt kasse- og regnskabsvæsen, sikrer samtidig den nødvendige økonomistyring i kommunerne.

Det er på baggrund af ovenstående vurderinger, at der ikke længere er behov for kravene i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 7. april 2004 om kommunernes erhvervsmæssige investeringer, garantistillelse, tilskud m.v. om central godkendelse af projekter til over 350.000 kr., samt om særskilt indberetning til Tilsynsmyndigheden om kommunens erhvervsprojekter.

Fra 18 til 4 kommuner

De fire nye store kommuner blev etableret den 1. januar 2009. Inden etableringen af storkommunerne, forberedte de fire overgangsudvalg som blev valgt i april 2008 i perioden 1. maj 2008 til den 31. december 2008 sammenlægningen, og som efterfølgende tiltrådte som kommunalbestyrelser. Sammenlægningen blev reguleret i henhold til Landstingslov nr. 14 af 19. november 2007 om strukturreform af den kommunale sektor.

De tidligere kommuner havde allerede i 2007 på såvel politisk som på administrativt niveau nedsat en række udvalg og grupper til forberedelse af sammenlægningerne. Der blev også oprettet struktursekretariater og ansat en eller flere personer i fuld forståelse mellem de kommuner, der efterfølgende skulle udgøre de kommende storkommuner. Disse sekretariater varetog opgaven med at udarbejde oplæg til en lang række forskelligartede opgaver til politisk drøftelse og beslutning. Hensigten var, at de fire overgangsudvalg så hurtigt som muligt ville være i stand til allerede fra den 1. januar 2009 – hvor de overgik til at være kommunalbestyrelser – at kunne træffe de nødvendige beslutninger med hensyn til organisering og drift af de sammenlagte kommuner.

4 kommunalbestyrelser og 26 bygdebestyrelser

Som det fremgår af nedenstående tabel blev antallet af folkevalgte i de fire kommunalbestyrelser mere end halveret ved valget i april 2008 til de fire overgangsudvalg. Hver af de forhenværende 18 kommuner blev dog på forhånd sikret en repræsentant – den såkaldte geografiske repræsentant.

I henhold til Landstingslov nr. 14 af 19. november 2007 om strukturreform af den kommunale sektor, § 8 skulle der i forbindelse med kommunesammenlægningerne også vælges fælles bygdebestyrelser.

Valget til de nye bygdebestyrelser fandt sted i april 2009, hvor de valgberettigede bosat i byderne valgte 106 folkevalgte, der dermed kom til at udgøre de nye bygdebestyrelser. Antallet af bygdebestyrelsesmedlemmer faldt med godt 40 % fra 179 til 106 medlemmer i de nye bygdebestyrelser. Antallet af bygdebestyrelser blev samtidig godt halveret fra 56 til 26. I flere af de sammenlagte bygdebestyrelser er antallet af medlemmer 5, hvor flertallet af de tidligere bygdebestyrelser bestod af 3 medlemmer.

Antal folkevalgte før og efter
kommunesammenlægningerne

Folkevalgte	Antal
Kommunalbestyrelsesmedlemmer i valgperioden 2005-2009	168
Kommunalbestyrelsesmedlemmer i valgperioden 2009-2013	72
Bygdebestyrelsesmedlemmer i valgperioden 2005-2009	179
Bygdebestyrelsesmedlemmer i valgperioden 2009-2013	106

Antal kommunalbestyrelser og bygde-

bestyrelser før og efter
kommunesammenlægningerne

Kommunal- og bygdebestyrelser	Antal
Kommunalbestyrelser i valgperioden 2005-2009	18
Kommunalbestyrelser i valgperioden 2009-2013	4
Bygdebestyrelser i valgperioden 2005-2009	56
Bygdebestyrelser i valgperioden 2009-2013	26

Kommune Kujalleq: Antal bygdebestyrelsesmedlemmer før og efter sammenlægningerne

Kommune Kujalleq		Før: ialt	Kommune Kujalleq Sammenlagte bygder	Efter: ialt
Aappilattoq	3		Aappilattoq Narsaq Kujalleq Tasiusaq	3
Narsaq Kujalleq	3			
Tasiusaq	3	9		
Alluitsup Paa	3		Alluitsup Paa Ammassivik	3
Ammassivik	3	6		
Eqalugaarsuit	3		Eqalugaarsuit Saarloq Qassimiut	3
Saarloq	3			
Qassimiut	3	9		
Narsarsuaq	3		Narsarsuaq Qassiarsuk	3
Upernaviarsuk (Nu: Vatnaverfi)	3		Igaliku Vatnaverfi	
Qassiarsuk	3			
Igaliku	3	12		
Kommune Kujalleq		Før: 36		Efter: 12

Som det fremgår af ovenstående tabel blev antallet af bygdebestyrelser nedsat fra 12 før kommunesammenlægningen til 4 sammenlagte bygdebestyrelser efter sammenlægningen. Antallet af folkevalgte faldt fra 36 til 12.

Kommuneqarfik Sermersooq: Antal bygdebestyrelsesmedlemmer før og efter sammenlægningerne

Kommuneqarfik Sermersooq		Før: ialt	Kommuneqarfik Sermersooq Sammenlagte bygder	Efter: ialt
Kulusuk	5		Kulusuk Tiniteqilaaq	5

			Isortoq	
Tiniteqilaq	3			
Isortoq	3	11		
Kuummiut	5		Kuummiut Sermiligaaq	5
Sermiligaaq	3	8		
Kapisillit	3		Kapisillit Qeqertarsuatsiaat	3
Qeqertarsuatsiaat	5	8		
Arsuk	3	3	Arsuk	3
Kommuneqarfik Sermersooq		Før: 30	Kommuneqarfik Sermersooq	Efter: 16

Som det fremgår af ovenstående tabel blev antallet af bygdebestyrelser nedsat fra 8 før kommunesammenlægningen til 4 sammenlagte bygdebestyrelser efter sammenlægningen. Antallet af folkevalgte faldt fra 30 til 16.

Qeqqata Kommunia: Antal bygdebestyrelsesmedlemmer før og efter sammenlægningerne

Qeqqata kommunia		Før: ialt	Qeqqata kommunia Sammenlagte bygder	Efter: ialt
Itilleq	3		Itilleq Sarfannguit	5
Sarfannguit	3	6		
Atammik	3		Atammik Napasog	5
Napasog	3	6		
Kangaamiut	5	5	Kangaamiut	3
Kangerlussuaq	3	3	Kangerlussuaq	3
Kommuneqarfik Sermersooq		Før: 20	Kommuneqarfik Sermersooq	Efter: 16

Som det fremgår af ovenstående tabel blev antallet af bygdebestyrelser nedsat fra 6 før kommunesammenlægningen til 4 sammenlagte bygdebestyrelser efter sammenlægningen. Antallet af folkevalgte faldt fra 20 til 16.

Qaasuitsup Kommunia: Antal bygdebestyrelsesmedlemmer før og efter sammenlægningerne

Qaasuitsup Kommunia		Før: ialt	Qaasuitsup Kommunia Sammenlagte bygder	Efter: ialt
Siorapaluk	3		Siorapaluk Qeqertaq Moriusaq Savissivik	5
(Qeqertat)	(0)			
(Moriusaq)	(0)			
Savissivik	3	6		

Nuussuaq	3		Nuussuaq Nutaarmiut Tasiusaq	5
Nutaarmiut	3			
Tasiusaq	3	9		
Innaarsuit	3		Innaarsuit Naajaat Aappilattoq	5
Naajaat	3			
Aappilattoq	3	9		
Kangersuatsiaq	3		Kangersuatsiaq Upernavik Kujalleq	5
Upernavik Kujalleq	3	6		
Nuugaatsiaq	3		Nuugaatsiaq Illorsuit	5
Illorsuit	3	6		
Qaarsut	3		Qaarsut Niaqornat	5
Niaqornat	3	6		
Ikerasak	3		Ikerasak Saattut Ukkusissat	5
Saattut	3			
Ukkusissat	3	9		
Qeqertaq	3		Qeqertaq Saqqaq	5
Saqqaq	3	6		
Oqaatsut	3		Oqaatsut Ilimanaq	3
Ilimanaq	3	6		
Akunnaaq	3		Akunnaaq Kitsissuarsuit Ikamiut	5
Kitsissuarsuit	3			
Ikamiut	3	9		
Iginniarfik	3		Iginniarfik Ikerasaarsuk Niaqornaarsuk	5
Ikerasaarsuk	3			
Niaqornaarsuk	5	11		
Kullorsuaq	3	3	Kullorsuaq	3
Attu	5	5	Attu	3
Kangerluk	3	3	Kangerluk	3
Qaasuitsup Kommunia		Før: 94	Qaasuitsup Kommunia	Efter: 62

Som det fremgår af ovenstående tabel blev antallet af bygdebestyrelser nedsat fra 30 før kommunesammenlægningen til 14 sammenlagte bygdebestyrelser efter sammenlægningen. Antallet af folkevalgte faldt fra 94 til 62.

Hele landet: Antal bygdebestyrelsesmedlemmer før og efter sammenlægningerne

Hele landet antal medlemmer før sammenlægningen		180	Hele landet antal medlemmer efter sammenlægningen	106
Hele landet antal bygdebestyrelser før sammenlægningen		56	Hele landet antal fælles bygdebestyrelser efter sammenlægningen	20
			Hele landet antal enkelte bygdebestyrelser efter sammenlægningerne	6
			Alt i alt antal bygdebestyrelser efter sammenlægningerne	26

I hele Grønland faldt antallet af bygdebestyrelser fra 56 før kommunesammenlægningen til 20 sammenlagte bygdebestyrelser efter sammenlægningen. Seks bygdebestyrelser består fortsat kun af en bygd, idet store bygder og bygder beliggende geografisk isoleret fortsat har mulighed for selv at udgøre en bygdebestyrelse. Antallet af folkevalgte faldt i hele landet fra 180 til 106.

Forud for sammenlægningen blev der fastsat en ny styrelseslov, Landstingslov nr. 14 af 5. december 2008 om den kommunale styrelse. Ved ændringen blev det jf. § 11 muligt for kommunerne at anvende IT-teknologi til afholdelse af møder.

Det har givet mulighed for, at kommunerne kunne nedsætte rejseaktiviteterne i de store kommuner samt muliggøre en smidigere beslutningsproces. Videokonferencemøder er også anvendt på administrativt niveau. Det er vurderingen, at der er muligheder for store besparelser ved anvendelsen af disse muligheder fremover.

Sammenlægningen af flere kommuner med tilhørende bygder til en enhed stiller store krav til ledelse, styring og organisering af kommunen. Det er nødvendigt med en central styring til bl.a. sikring af

- at kommunalbestyrelsens beslutninger bliver gennemført som vedtaget
- at alle borgere får en ens behandling
- at bevillinger og bevillingsforudsætninger overholdes.

Det forudsætter, at der er klare kommunikationslinjer fra kommunalbestyrelsen og ud til det udførende led samtidig med at den geografiske afstand i kommunen er en stor udfordring i sig selv.

Kommunerne har i 2009 arbejdet med indretningen af de kommunale organisationer. Det var allerede inden sammenlægningen erkendt, at dette ville blive et stort arbejde, og at det ville være nødvendigt at foretage justeringer undervejs i processen. Det er vurderingen, at kommunerne har arbejdet målrettet med disse omlægninger, men også at der stadig forestår en ressourcekrævende indsats i de kommunale administrationer.

Strukturudvalget anbefalede, at der blev udstedt en jobgaranti til samtlige medarbejdere i de nuværende kommuner, der berøres af strukturændringen. Dette har også reelt været tilfældet. Flere kommuner har gjort sig overvejelser om at flytte medarbejdere fra en by til en anden by for at effektivisere opgaveløsningen.

Befolknings sammensætning i de fire kommuner: Demografisk udvikling

Af nedenstående tabel fremgår den tidligere omtalte udvikling i kommunernes indbyggertal med flere ældre og færre unge i samtlige fire kommuner.

Befolknings sammensætningen i de fire kommuner 2003 - 2009

		Tidsudvikling over befolkningstal, fordelt på aldersgrupper						
Kommune	Aldersgruppe	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kujalleq (Syd)	0-5 år	751	706	690	673	647	636	625
	6-15 år	1357	1376	1336	1305	1253	1247	1197
	16-19 år	453	471	507	524	547	565	523
	20-24 år	489	511	531	536	565	568	585
	25-59 år	3991	3955	3904	3824	3750	3704	3636
	60-64 år	351	382	396	397	427	411	418
	65+ år	529	521	531	576	598	624	648
	I alt	7921	7922	7895	7835	7787	7755	7632
Sermersooq (Vest-Øst)	0-5 år	1939	1907	1876	1898	1894	1892	1831
	6-15 år	3415	3491	3457	3420	3333	3354	3305
	16-19 år	1032	1083	1177	1134	1197	1199	1112
	20-24 år	1348	1387	1416	1427	1476	1486	1595
	25-59 år	10890	11126	11077	11110	11105	11255	11287
	60-64 år	603	687	761	785	833	837	814
	65+ år	783	806	820	864	895	975	1010
	I alt	20010	20487	20584	20638	20733	20998	20954
Qeqqa (Midt)	0-5 år	957	895	893	893	878	850	878
	6-15 år	1812	1762	1751	1698	1661	1582	1532
	16-19 år	534	566	625	664	700	725	698
	20-24 år	677	685	683	714	684	692	733
	25-59 år	4871	4815	4840	4865	4825	4802	4822
	60-64 år	303	320	335	328	354	351	366
	65+ år	551	569	570	578	583	625	657
	I alt	9705	9612	9697	9740	9685	9627	9686
Qaasuitsup (Nord)	0-5 år	1879	1804	1781	1779	1759	1686	1601
	6-15 år	3653	3612	3541	3459	3328	3168	3020
	16-19 år	1147	1127	1168	1211	1250	1252	1236
	20-24 år	1220	1238	1296	1318	1281	1264	1308
	25-59 år	9016	8847	8784	8681	8590	8454	8455
	60-64 år	686	708	748	762	733	704	697
	65+ år	1190	1228	1222	1252	1302	1339	1362
	I alt	18791	18564	18540	18462	18243	17867	17679
Total		56427	56585	56716	56675	56448	56247	55951

Det samlede befolkningstal i Kommune Kujalleq har i perioden været faldende. I Kommuneqarfiq Sermersooq har det været stigende i hele perioden bortset fra et meget lille fald fra 2008 til 2009. I Qeqqata Kommunia har befolkningstallet svinget lidt fra år til år men set over hele perioden, har befolkningstallet været forholdsvis stabilt. I Qaasuitsup Kommunia faldt indbyggertallet i hele periode.

I aldersklassen 0 – 5 år er der sket et fald i alle fire kommuner. Faldet er på hen imod 20% i Kommune Kujalleq, ca. 15% i Qaasiutsup Kommunia, knapt 8% i Qeqqata Kommunia og 5% i Kommuneqarfik Sermersooq i perioden fra 2003 til 2009.

For aldersklassen 6 – 15 år var der et fald på ca. 3% i Kommuneqarfik Sermersooq, hvorimod faldet af indbyggere i denne aldersklasse i de øvrige kommuner var på 15-20% i perioden 2003-2009.

I aldersklassen 16-19 år var der i perioden en stigning i antallet af indbyggere i alle fire kommuner, dog senest med et fald fra 2008 til 2009 i alle kommuner.

Antallet af personer på 20-24 år var stigende i alle fire kommuner. Derimod faldt antallet af personer i den erhvervsaktive aldersgruppe 25-59 år med ca. 9% i Kommune Kujalleq, med ca. 1% i Qeqqata Kommunia og med ca. 6% i Qaasiutsup Kommunia, hvorimod befolkningstallet i denne aldersgruppe steg med knapt 4% i Kommuneqarfik Sermersooq.

og 25-59 år var faldende i Kommune Kujalleq og Qaasiutsup Kommunia. Modsat var der en stigning i Kommuneqarfik Sermersooq og Qeqqata Kommunia.

I aldersgrupperne 60-64 år og 65+ år er der i alle fire kommuner den samme udvikling, nemlig en stigning. Udviklingen i befolkningssammensætningen med færre unge og færre i den erhvervsaktive alder samt flere ældre betinger, at kommunerne og Selvstyret står overfor en række udfordringer, som indebærer, at kommunerne og Selvstyret bør bl.a. overveje følgende spørgsmål:

- Vil ændringer i befolkningssammensætningen, ændringer i bosætningsmønstre og mulige ændringer i folkeskolens struktur indebære, at udbygningen af børneinstitutioner og folkeskoler skal reduceres nogle steder og udbygges andre steder? Hvilken betydning får befolkningssammensætningen for skole- og fritidsområdet i by og i bygd?
- Vil den stigende ældrebefolkning med påregnelige flere udgifter til bl.a. alderspension indebære, at der skal foretages en særlig indsats indenfor ældreplejen?
- Hvordan tilpasses det offentlige serviceapparat til et fald i folketallet og hvilket serviceniveau har det offentlige råd til indenfor de enkelte sektorer?
- Hvordan kan kommunerne og Selvstyret sikre, at den ældre del af befolkningens ressourcer og viden udnyttes, således at befolkningen motiveres til at blive længere på arbejdsmarkedet?
- Hvordan kan kommunerne og Selvstyret sikre, at den del af befolkningen der i dag er på passive ydelser (førtidspension, offentlig hjælp) kan aktiveres, således at denne befolkningsgruppe motiveres til at benytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet?
- Hvordan sikrer kommunerne og Selvstyret, at befolkningen uddannes og efteruddannes til de kommende udfordringer på arbejdsmarkedet?
- Hvordan sikrer kommunerne og Selvstyret, at befolkningen i bygderne sikres mulighed for at anvende deres ressourcer og viden på et arbejdsmarked i forandring?

Udviklingen i det offentliges indtægter

Udviklingen i kommunernes indtægter

Kommunernes indtægter udgøres primært af skatteindtægter og det kommunale bloktilskud. De kommunale skatteindtægter udgøres af personskatter, den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten.

I det følgende redegøres for udviklingen i størrelsen af de kommunale skatteindtægter og det kommunale bloktilskud i perioden 2000-2010. Udviklingen sammenholdes med den tilsvarende udvikling i Selvstyrets primære indtægtskilder, som udgøres af skatte- og afgiftsindtægter samt statens bloktilskud.

Kommunernes skatteindtægter og det kommunale bloktilskud

(i mio. kr.)	R 2000	R 2002	R 2004	R 2006	R 2008	R 2009	B 2010	Gns. årlig stigning
Personskat	1.235	1.373	1.479	1.502	1.682	1.693	1.711	3,3 %
Fælleskommunal skat	178	223	233	352	410	360	453	9,8 %
Selskabs- og udbytteskat	??40	50	62	69	77	91	100	9,6 %
Bloktilskud til kommunerne	668	703	761	746	742	775	719	0,7 %
I alt	2.121	2.349	2.536	2.669	2.912	2.919	2.983	3,5 %

Noter:

1. 2009-tallet for personskatter er et foreløbigt regnskabstal.
2. Bloktilskud til kommunerne er korrigeret for kompensationen for udgifterne til 50/50-ordningen for førtidspension.

I ovenstående tabel fremgår udviklingen i de kommunale skatteindtægter og det kommunale bloktilskud for udvalgte år i perioden 2000-2010. Bloktilskuddet til kommunerne er korrigeret for kompensationen for udgifterne til 50/50-ordningen for førtidspension, da det giver et mere reelt billede af udviklingen i bloktilskuddet.

Det fremgår af tabellen, at kommunernes indtægter fra skatter og bloktilskud har udvist en gennemsnitlig årlig stigning på 3,5 % i perioden 2000-2010. Der er imidlertid betydelige variationer i stigningstaksten for de enkelte elementer af skatteindtægter samt bloktilskuddet. Således har det kommunale bloktilskud udvist en beskedne gennemsnitlig årlig stigning på 0,7 %, mens kommunernes indtægter fra den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten tilsvarende er steget med knap 10 % årligt.

Den beskedne stigning i størrelsen af det kommunale bloktilskud i perioden 2000-2010 har flere årsager. Den væsentligste årsag er kommunernes bidrag til den ekstraordinære uddannelsesindsats, hvor kommunerne bidrog med 12,3 mio. kr. i 2006 stigende til 77,7 mio. kr. fra 2009 gennem en nedsættelse af bloktilskuddet. Desuden blev bloktilskuddet nedsat med 30 mio. kr. fra 2010 som følge af en generel finanspolitisk besparelse prioriteret af Naalakkersuisut og vedtaget af Inatsisartut.

Udformningen af skattesystemet kan desuden forklare den beskedne stigning i størrelsen af det kommunale bloktilskud i perioden 2000-2010. Således tilfalder ca. 75 % af de samlede skatteindtægter fra personskatter, den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten i dag kommunerne, mens kun 25 % af skatteindtægterne tilfalder Landskassen gennem landsskatten på 11 %. Det medfører, at vedtager Inatsisartut f.eks. at indføre en øget beskatning af fri bil, så tilfalder ca. 75 % af skatteprovenuet fra den øgede beskatning kommunerne.

For at Inatsisartut har mulighed for at føre en effektiv skattepolitik, så nedsættes kommunernes bloktilskud tilsvarende det merprovenu kommunerne modtager i skatteindtægter som følge af den øgede beskatning af fri bil. Det kommunale bloktilskud blev således nedsat med 6 mio. kr. fra 2010 som følge af kommunale merindtægter ved indførelse af øget beskatning af fri bil.

Tilsvarende gælder det ved forhøjelse af satserne for fx alderspension, hvor Selvstyret og kommunerne finansierer udgifterne i forholdet 90/10 %, at bloktilskuddet nedsættes tilsvarende det merprovenu kommunerne modtager i skatteindtægter som følge af forhøjelsen af satserne.

Den betydelige stigning i kommunernes indtægter fra den fælleskommunale skat kan tilskrives skattereformen, som blev indført med virkning fra 2005. Skattereformen indebærer, at personfradraget blev hævet fra 38.000 til 48.000 kr. og den fælleskommunale skat blev hævet fra 4 til 6 %, hvilket er årsagen til den betydelige stigning i kommunernes indtægter fra den fælleskommunale skat i perioden 2000-2010.

Skattereformen blev gennemført i forbindelse med ophævelsen af ensprissystemet på el, vand og varme, hvor personer med lave indkomster i bygder og yderdistrikter blev kompenseret for de højere tariffer på el, vand og varme gennem en hævelse af personfradraget.

Udviklingen i Selvstyrets indtægter

Grønlands Selvstyres primære indtægter udgøres af statens bloktilskud samt de direkte og indirekte skatteindtægter. De direkte skatteindtægter udgøres primært af landsskatten på 11 %, mens de indirekte skatteindtægter udgøres af afgifter såsom motor-, rejse- og indførselsafgifter fra primært alkohol og tobak. De direkte skatter og indirekte skatter fremgår af henholdsvis formålskonti 24.10 og 24.11 i finansloven.

I finansloven for 2010 er indtægten fra statens bloktilskud på 3.495 mio. kr. i 2010, mens de direkte og indirekte skatteindtægter er budgetteret til henholdsvis 892 og 809 mio. kr. Dermed udgør disse indtægter i alt 5.196 mio. kr., hvilket er 86 % af Selvstyrets samlede budgetterede indtægter på i alt 6.035 mio. kr. for 2010.

I nedenstående tabel fremgår udviklingen i Selvstyrets indtægter fra statens bloktilskud samt de direkte og indirekte skatter for udvalgte år i perioden 2000-2010.

Selvstyrets indtægter fra direkte og indirekte skatter samt statens bloktilskud

(i mio. kr.)	R 2000	R 2002	R 2004	R 2006	R 2008	B 2009	B 2010	Gns. årlig stigning
Direkte skatter	685	744	777	780	876	848	892	2,7 %
Indirekte skatter	685	655	628	657	792	782	809	1,7 %
Statens bloktilskud	2.725	2.877	3.006	3.120	3.301	3.439	3.495	2,5 %
I alt	4.095	4.276	4.411	4.557	4.969	5.069	5.196	2,4 %

Det fremgår af tabellen, at Selvstyrets indtægter fra statens bloktilskud samt de direkte og indirekte skatter har udvist en gennemsnitlig årlig stigning på 2,4 % i perioden 2000-2010, hvilket er noget lavere end udviklingen i kommunernes indtægter på 3,5 % i den tilsvarende periode.

Det er særligt væksten i de indirekte skatter, som har udvist en svag vækst i perioden. Hovedparten af de indirekte skatteindtægter udgøres af indførselsafgifter fra primært alkohol og tobak. Indførselsafgifterne har været stagnerende i perioden. Således udgjorde indførselsafgifterne 537 mio. kr. i år 2000, mens de i finansloven for 2010 er budgetteret til at indbringe et provenu på 578 mio. kr. i 2010. Det på trods af at indførselsafgifterne blev forhøjet i 2007.

Endvidere fremgår det af tabellen, at statens bloktilskud har udvist en gennemsnitlig årlig stigning på 2,5 % i perioden 2000-2010. Statens bloktilskud udgør over 55 % af Selvstyrets samlede indtægter. Størrelsen af statens bloktilskud reguleres efter udviklingen i de danske priser og lønninger, hvorfor der ikke er nogen realvækststigning i størrelsen af statens bloktilskud, hvilket er i modsætning til kommunernes skatteindtægter, som udgør kommunernes væsentligste indtægtskilde.

Overordnet kan det udledes, at kommunernes indtægter har udvist en højere vækstrate end Selvstyrets indtægter i perioden 2000-2010. Og det selvom det kommunale bloktilskud samlet set er blevet nedsat med over 100 mio. kr. i perioden, hvor kommunerne har bidraget til den ekstraordinære uddannelsesindsats med 77,7 mio. kr. fra 2009 samt nedsættelsen af bloktilskuddet med 30 mio. kr. fra 2010.

Naalakkersuisut finder det hensigtsmæssigt, at kommunerne og Selvstyret over en årrække oplever en nogenlunde ensartet vækst i deres indtægter. Der er med til at sikre, at de enkelte velfærdsområder varetages af kommunerne og Selvstyret oplever en nogenlunde ensartet udvikling i velfærden.

På den baggrund finder Naalakkersuisut, at den prioriterede nedsættelse af bloktilskuddet med 30 mio. kr. fra 2010 er både rimelig og hensigtsmæssig.

Indtægtsfordeling mellem kommunerne

Fordeling af bloktilskuddet og skatteudligning

Bloktilskuddet til kommunerne udgør 789,3 mio. kr. i 2010. Bloktilskuddet fordeles i henhold til forsørgerbyrden og befolkningsstørrelsen i de enkelte kommuner set i forhold til de tilsvarende størrelser for kommunerne samlet set. Forsørgerbyrden er defineret ved antallet af børn og unge (0-17 år) og ældre (65- år) set i forhold til antallet af personer i den arbejdsduelige alder, som omfatter de 18-64 årige.

Forsørgerbyrden udgøres dermed af de borgere, hvor det kan antages de skal forsørges, set i forhold til borgerne i den arbejdsduelige alder. Kommunerne har generelt store udgifter til børn, unge og ældre borgere i form af fx daginstitution, skolegang og ældrepleje. Tilsvarende er de kommunale udgifter lave til borgerne i den arbejdsdygtige alder. Fordelingen af bloktilskuddet er derfor hensigtsmæssig i forhold til de udgifter, som aldersfordelingen af befolkningen medfører i kommunerne.

En kommune oplever en stigning i bloktilskuddet, når børn, unge og ældre flytter til kommunen. Det skyldes, at både folketallet og forsørgerbyrden stiger i kommunen.

En kommune oplever et fald i bloktilskuddet, når der flytter en person til kommunen, som er i den arbejdsdygtige alder. Bloktilskuddet stiger som følge af det højere folketal, men denne stigning mere end modsvares af en nedgang i forsørgerbyrden.

I nedenstående tabel fremgår forsørgerbyrden for kommunerne med udgangspunkt i befolkningstallet pr. 1. januar 2009. Det er angivet som indekstal, hvor indeks 100 er lig med forsørgerbyrden for Grønland samlet set.

Forsørgerbyrden i kommunerne

Pr. 1. januar 2009	Indeks
Kommune Kujalleq	102,9
Kommuneqarfik Sermersooq	88,4
Qeqqata Kommunia	101,1
Qaasuitsup Kommunia	111,9
Grønland - i alt	100,0

Med udgangspunkt i ovenstående tabel og den beskrevne fordelingsmåde af bloktilskuddet, så gælder det, at Kommuneqarfik Sermersooq modtager væsentligt mindre i bloktilskud pr. borger end de tre andre kommuner. Den lave forsørgerbyrde i Kommuneqarfik Sermersooq har baggrund i den store koncentration af tilkaldt arbejdskraft i Nuuk by. Endvidere bemærkes det, at forsørgerbyrden i Qaasuitsup Kommunia er høj, hvorfor Qaasuitsup Kommunia modtager væsentligt mere i bloktilskud pr. borger end de tre andre kommuner.

Den gældende kommunale skatteudligning i Grønland indebærer følgende tre elementer:

- Udligning af personskatter hvor kommunerne modtager/afgiver i det omfang deres indkomstgrundlag er mindre end 90% af gennemsnittet/over 115% af gennemsnittet. Indkomstgrundlag beregnes ved en kommuneskat på 20, som er den lavest mulige trækprocent.
- Den fælleskommunale skat fordeles gennem modellen for det kommunale bloktilskud.

Selskabs- og udbytteskat fordeles gennem modellen for det kommunale bloktilskud.

Kommunernes indtægter fra personskatter udgøres af kommuneskatten, som i 2010 udgør 25 % i Qeqqata Kommunia og Kommuneqarfik Sermersooq, mens den udgør 27 % i Kommune Kujalleq og Qaasuitsup Kommunia. Provenuet fra personskatterne udlignes som beskrevet under punkt 1. i ovenstående.

For 2010 medfører udligningen af personskatter, at Kommuneqarfik Sermersooq afgiver 78,9 mio. kr. til ordningen, hvoraf Kommune Kujalleq modtager 4,3 mio. kr. og Qaasuitsup Kommunia modtager 74,6 mio. kr.

Den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten fordeles på samme måde som det kommunale bloktilskud.

Den fælleskommunale skat er på 6 %. Provenuet fra den fælleskommunale skat til fordeling udgør 452,7 mio. kr. for 2010. Størrelsen af dette provenu er relativt ustabilt fra år til år. Således udgjorde provenuet 359,6 mio. kr. for 2009, mens det udgjorde 410,0 mio. kr. for 2008. Årsagen til den ustabile størrelse af provenuet for den fælleskommunale skat er, at der indgår reguleringer for afslutningen af tidligere skatteår. Provenuet for selskabs- og udbytteskatten udgør 100,1 mio. kr. i 2010.

Fordelingen af bloktilskuddet og skatteudligningen medfører samlet set, at Kommuneqarfik Sermersooq bidrager til hovedsagelig Qaasuitsup Kommunia og i mindre omfang Kommune Kujalleq. Årsagen til dette skal findes i det større indkomstgrundlag i Kommuneqarfik Sermersooq samt den lavere forsørgerbyrde end i de andre kommuner, herunder i særdeleshed Qaasuitsup Kommunia.

Forslag til ændring af indtægtsfordelingen mellem kommunerne

Hvor fordelingen af bloktilskuddet, den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten følger aldersfordelingen i kommunerne, og de heraf afledte udgifter, så har udligningen af personskatter mere karakter af at borgerne oplever et uensartet velfærdsniveau i kommunerne, hvor Kommuneqarfik Sermersooq med kommunens høje indkomstgrundlag har en lav kommuneskat og samtidigt et højt velfærdsniveau sammenlignet med de andre kommuner, jf. afsnittet om de kommunale budgetter.

I afsnittet om den demografiske udvikling blev der redegjort for, at Kommuneqarfik Sermersooq gennem de senere år har oplevet en befolkningstilgang, mens Qaasuitsup Kommunia har oplevet en befolkningsnedgang af tilsvarende størrelse.

Befolkningstilgangen i Kommuneqarfik Sermersooq medfører behov for en udvidelse af det kommunale serviceapparat i kommunen. Tilsvarende skal det samlede serviceapparat i Qaasuitsup Kommunia tilpasses som følge af befolkningsnedgangen.

En tilpasning af serviceapparatet i nedadgående retning er vanskelig at gennemføre på kort tid i Qaasuitsup Kommunia. Endvidere medfører befolkningstilgangen i Kommuneqarfik Sermersooq større stordriftsfordele over tid.

Ovenstående samt det uensartede velfærdsniveau i kommunerne kan tale for at tilpasse indtægtsfordelingen mellem kommunerne, så Kommuneqarfik Sermersooq bidrager til de andre kommuner i større omfang end i dag, herunder specielt til Qaasuitsup Kommunia.

Et forslag til hvorledes der sikres en større grad af udligning mellem kommunerne ved at ændre indtægtsfordelingen er, at øge vægtningen af forsørgerbyrden ved fordelingen af bloktilskuddet, den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten. I nedenstående tabel er forsørgerbyrden opløftet i faktor 1,1 inden den er indekseret.

Forsørgerbyrden opløftet i faktor 1,1

Pr. 1. januar 2009	Indeks
Kommune Kujalleq	103,2
Kommuneqarfik Sermersooq	87,2
Qeqqata Kommunia	101,1
Qaasuitsup Kommunia	113,1
Grønland - i alt	100,0

Anm.: Forsørgerbyrden er opløftet i faktor 1,1 og efterfølgende indekseret.

Antages det, at summen af bloktilskuddet, den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten til fordeling i et år udgør 1,3 mia. kr., og det fordeles med en øget vægtning af forsørgerbyrden, som angivet i ovenstående, så vil Kommuneqarfik Sermersooq modtage 5,5 mio. kr. mindre ved fordelingen, mens Qaasuitsup Kommunia omvendt vil modtage 5,0 mio. kr. mere. For Kommune Kujalleq og Qeqqata Kommunia vil effekten være begrænset, da de vil modtage henholdsvis 0,4 og 0,1 mio. kr. mere ved fordelingen af 1,3 mia. kr.

Anvendes der en faktor 1,2 i stedet for 1,1, så vil ovenstående beløb for de enkelte kommuner blive tilsvarende tilnærmelsesvis fordoblet.

Centrale budget- og regnskabstal

Departementet for Indenrigsaffærender, Natur og Miljø har indhentet en række økonomiplysninger fra kommunerne.

Budget 2009 og regnskabet for 2009

Kommunernes budget 2009 og det forventede regnskab 2009 i mio. kr.

Konto	KK	KK	KS	KS	QE	QE	QA	QA
	B-09	R-09	B-09	R-09	B-09	R-09	B-09	R-09
1 administration								
2 teknik								
3 arbejdsm/erhverv								
4 social								
5 undervisn/kultur								
6 forsyning								
7 anlæg								
80 indtægter								
Overskud								
Underskud								
KK: Kommune Kujalleq								
KS: Kommuneqarfik Sermersooq								
QE: Qeqqata Kommunia								
QA: Qaasuitsup Kommunia								

B-09: det oprindeligt vedtagne budget 2009 fra oktober/november 2008

OBS: R-09 endelige regnskab 2009, disse tal er foreløbige og afventer vedtagelsen af de endelige regnskaber

Der er ikke indsat tal i ovenstående tabel, idet de endelige regnskabstal for 2009 afventes. Tabellen forventes med variation fra kommune til kommune at vise forskelle mellem det oprindelige budget og årets regnskab, som giver den enkelte kommune anledning til at analysere disse områder nøjere. (Betegnelserne KK, KS, QE og QA anvendes ikke!)

Regnskab 2009 og budget 2010

Tabel: Foreløbig regnskab 2009 og budget 2010 i mio. kr.

Konto	KK R-09	KK B-10	KS R-09	KS B-10	QE R-09	QE B-10	QA R-09	QA B-10
1								
adm.								
4								
social								
7.								
anlæg								
80								
personskat								
81								
selskabsskat								

Der er ikke indsat tal i ovenstående tabel, idet de endelige regnskabstal for 2009 afventes. Store afvigelser mellem regnskab 2009 og budget 2010 må give overvejelser til at genvurdere om budgettet for 2010 holder. (Betegnelserne KK, KS, QE og QA anvendes ikke).

Indtægter og udgifter pr. indbygger i 2009

Nøgletal

De 18 gamle kommuner har i varierende omfang anvendt de nøgletal KANUKOKA hvert år har udarbejdet. Nøgletallene fremgår af KANUKOKA's hjemmeside

Brug af nøgletal giver nogle muligheder for at foretage sammenligninger kommunerne imellem.

Af praktiske årsager er der alene valgt at udarbejde nøgletal pr. indbygger. Det er på nogle områder mere relevant at udarbejde nøgletal for udgiften pr. bruger f.eks. indenfor skoleområdet, visse sociale områder.

Nøgletallene skal endvidere ses i sammenhæng med det politisk valgte serviceniveau i kommunen.

En sammenligning af forbrug og indhold i ydelsen (benchmarking) mellem de 4 kommuner kan også være et vigtigt element i forbindelse med fastlæggelse af det fremtidige serviceniveau på de forskellige områder.

Udover indhold i ydelsen spiller de geografiske og demografiske forhold en væsentlig rolle i forbindelse med brugen af disse nøgletal.

I forbindelse med brug af nøgletal ligger der en begrænsning såfremt kommunerne har anvendt forskellig konteringspraksis, eller de geografiske og demografiske forhold ikke er væsentlig forskelligt.

Brug af nøgletal til analyseformål kan anbefales såvel kommunerne imellem som de enkelte bosteder imellem indenfor den enkelte kommune.

Budget 2009 - Kr. Pr. indbygger

	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qaasuitsup
1 ADMINISTRATION				
Oprindelig budget	9.061	10.943	9.414	9.819
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	9.131	11.188	9.503	9.662
2 DET TEKNISKE OMRÅDE				
Oprindelig budget	3.848	2.904	3.889	3.487
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	3.872	2.806	3.486	3.279
3 ARBEJDSMARKEDS- OG ERHVERVSOMRÅDET				
Oprindelig budget	3.569	2.351	1.917	2.832
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	3.599	2.393	2.080	3.412
4 SOCIALOMRÅDET				
Oprindelig budget	14.865	13.810	10.876	12.941
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	14.597	13.810	11.031	13.054
5 UNDERVISNING OG KULTUR				
Oprindelig budget	18.963	20.845	21.733	20.983
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	19.229	20.687	21.596	19.932
6 FORSYNINGSVIRKSOMHEDER				
Oprindelig budget	275	778	907	867
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	275	815	1.036	835
DRIFTSUDGIFTER I ALT				
Oprindelig budget	50.580	51.630	48.736	50.929
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	50.703	51.698	48.732	50.175
7 ANLÆGSOMRÅDET				
Oprindelig budget	2.889	14.056	6.574	4.092

Korrigeret budget pr. 18/1 2010	5.814	12.568	6.709	3.538
8 INDTÆGTER OG RENTER				
Oprindelig budget	-54.267	-60.294	-55.284	-55.021
Korrigeret budget pr. 18/1 2010	-54.398	-60.300	-55.776	-55.008

Kilde: KR-DATAANALYSE

Tabellerne viser, at der er relativ stor forskel i udgifterne de 4 kommuner imellem. Der er ikke fokuseret på forbruget de enkelte byer og bygder imellem indenfor den enkelte kommune.

Indtægter til rådighed

Her angives det beløb, der er til rådighed pr. indbygger iflg. korrigeret budget for 2009. Det er ligeledes valgt, at angive hvilke beløb, der ville være til rådighed pr. indbygger såfremt de 4 kommuner havde samme kommuneskatteprocent.

I det beløb, der er til rådighed pr. indbygger indgår personlig indkomstskat, selskabsskat, generelle tilskud og udligning, renter, kapitalafkast og andre indtægter.

Begge tabeller viser relativ stor forskel mellem den kommune der har mest til rådighed og den kommune, der har mindst til rådighed pr. indbygger.

Korrigeret budget 2009 - Kr. pr. indbygger

	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qaasuitsup
8 INDTÆGTER OG RENTER				
Personlig indkomstskat	-28.071	-41.031	-28.687	-23.828
Øvrige indtægter *	-26.426	-19.464	-23.998	-31.433
8 INDTÆGTER OG RENTER Total	-54.497	-60.495	-52.685	-55.261
Faktiske skatteprocenter 2009	27%	25%	25%	27%

Korrigeret budget 2009 - Kr. pr. indbygger (alle omregnet til skatteprocent på 26%)

	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qaasuitsup
8 INDTÆGTER OG RENTER				
Personlig indkomstskat	-27.031	-42.673	-29.834	-22.945
Øvrige indtægter *	-26.426	-19.464	-23.998	-31.433
8 INDTÆGTER OG RENTER Total	-53.457	-62.137	-53.832	-54.378

*) excl. afskrivninger og driftsresultat

Kilde: KR-DATAANALYSE

Budget 2009 og budget 2010 pr. indbygger

Korrigeret budget 2009 sammenlignet med budget 2010.

KONSEKVENSRETTELSER:

Regnskabstal indsættes.

Teksten justeres såfremt, der er væsentlige afvigelser imellem tallene for det reviderede budget 2009 og regnskabstal 2009.

Korrigeret 2009 / budget 2010 - Kr. pr. indbygger

	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qaasuitsup
1 ADMINISTRATION				
Korrigeret budget 2009	9.131	11.188	9.503	9.662
Budget 2010	8.689	11.518	9.460	9.982
2 DET TEKNISKE OMRÅDE				
Korrigeret budget 2009	3.872	2.806	3.486	3.279
Budget 2010	3.813	2.991	3.598	3.477
3 ARBEJDSMARKEDS- OG ERHVERVSOMRÅDET				
Korrigeret budget 2009	3.599	2.393	2.080	3.412
Budget 2010	3.476	2.470	2.173	2.688
4 SOCIALOMRÅDET				
Korrigeret budget 2009	14.597	13.810	11.031	13.054
Budget 2010	14.464	14.229	11.346	13.186
5 UNDERVISNING OG KULTUR				
Korrigeret budget 2009	19.229	20.687	21.596	19.932
Budget 2010	18.550	21.391	22.361	20.540
6 FORSYNINGSVIRKSOMHEDER				
Korrigeret budget 2009	275	815	1.036	835
Budget 2010	209	802	835	897
DRIFTSUDGIFTER I ALT				
Korrigeret budget 2009	50.703	51.698	48.732	50.175
Budget 2010	49.200	53.400	49.772	50.771
7 ANLÆGSOMRÅDET				
Korrigeret budget 2009	5.814	12.568	6.709	3.538
Budget 2010	1.153	4.710	7.372	4.056

8 INDTÆGTER OG RENTER				
Korrigeret budget 2009	-54.398	-60.300	-55.776	-55.008
Budget 2010	-54.279	-60.701	-55.519	-55.311

Budgetoplysninger er pr. 18/1 2010
Kilde: KR-DATAANALYSE

Tabellerne viser, at der i 2010 forventes et fald i de samlede driftsudgifter i Kommune Kujalleq medens de samlede driftsudgifter forventes at stige beskedent i de 3 øvrige kommuner. Den kommunale andel af anlægsudgifterne forventes at falde væsentligt i Kommune Kujalleq og Kommuneqarfik Sermersooq medens udgifterne stiger i Qeqqata Kommunua.

De samlede indtægter i de 4 kommuner forventes i 2010 at ligge på samme niveau som i 2009. Det korrigerede budget 2009 svarer totalt set til det oprindelige budget 2009.

Udgifter til folkevalgte

Udgifter til folkevalgte i mio. kr.

	Regnskab 2007	Regnskab 2008	Budget 2009	Regnskab 2009
Kommunalbestyrelse	38.021	38.837	34.477	
Bygdebestyrelse	8.203	8.293	7.796	
Øvrige udgifter. folkevalgte	4.290	4.425	3.552	
I alt folkevalgte	50.514	51.565	45.825	

Det fremgår af ovenstående tabel, at de samlede udgifter til folkevalgte i kommunerne var svagt stigende fra 2007 til 2008.

I 2009 er der en forventning om fald i udgifterne fra 51,565 mio. kr. til 45,825 mio. kr. i alt 5,740 mio. kr.

Strukturudvalget har anslået at der kunne frigøres omkring 20 mio. kr. alene i vederlag under den forudsætning, at antallet af folkevalgte i kommunerne blev nedbragt fra over 350 til under 70. Denne forudsætning blev imidlertid ændret i forbindelse med at Landstinget fulgte kommunernes indstilling om bibeholdelse af bygdebestyrelserne, dog således at antallet af bygdebestyrelser blev reduceret. Der er i dag 72 kommunalbestyrelsesmedlemmer og 106 bygdebestyrelsesmedlemmer.

Samtidig valgte Landsstyret, at efterkomme kommunernes anbefaling om, at vederlagene blev forhøjet i forbindelse med etableringen af de store kommuner med henvisning til et større ansvar i kommunerne.

Resultatet af ovenstående blev, at den forventede besparelse på 20 mio. kr. ikke blev realiseret, men i stedet blev på ca. 4,5 mio. kr. i forhold til budgettet for 2009. Det bemærkes, at regnskabet for 2008 ikke uden videre kan lægges til grund, da kommunerne i 2008 også afholdt udgifter til overgangsudvalgenes virke.

Serviceharmoniseringer i de fire kommuner

En af de store udfordringerne i de 4 nye kommuner har været og er fortsat at harmonisere såvel serviceniveauet for de enkelte ydelser som fastsætte ens takster for alle borgere i den samme kommune uanset bopæl.. Dette følger af de almindeligt gældende lighedsprincipper om ydelse af offentlig service og opkrævning af takster indenfor den enkelte kommunes grænser. Allerede før sammenlægningen vedtog overgangsudvalgene i de 4 kommuner udskrivningsprocenten for den kommunale skat.

Med det nuværende indtægtsniveau vil det ikke være økonomisk muligt for kommunerne, at fastsætte serviceniveauet i de nye kommuner på et niveau svarende til højeste serviceniveau i de tidligere kommuner.

Fastsættelse af takster svarende til laveste takst i de gamle kommuner vil ligeledes give problemer med en tilstrækkelig økonomisk dækning af udgifterne.

I forbindelse med udarbejdelse af denne ”Redegørelse om kommunerne” har Indenrigsafdelingen kontaktet de fire kommunaldirektører og spurgt hvor langt kommunen var i arbejdet med serviceharmonisering indenfor følgende fire nøgleområder:

- daginstitutionstakster
- renovationstakster
- takster for offentlig hjælp og
- personlige tillæg til alders- og førtidspensionister.

På baggrund af tilbagemelding fra alle fire kommuner er det vurderingen, at kommunerne er godt i gang med at sikre fuld serviceharmonisering på disse områder

Inden den egentlige kommunesammenlægning den 1. januar 2009 arbejde overgangsvalgene og de oprettede administrative struktursekretariater intenst med at frembringe materiale til senere serviceharmonisering på alle relevante områder.

Naalakkersuisut vil redegøre for udviklingen i serviceharmoniseringen i en kommende redegørelse

Opgavefordelingen mellem Selvstyret og kommunerne

Strukturudvalgets betænkning er snart fem år gammel. I mellemtiden er der etableret Selvstyre, et nyt Inatsisartut og et nyt Naalakkersuisut, samt fire nye kommunalbestyrelser i de fire storkommuner. Det er vurderingen, at der er behov for en fornyet politisk drøftelse og stillingtagen til de anbefalinger som hidtil har ligget til grund for arbejdet med opgavefordelingen mellem Selvstyret og kommunerne.

Med baggrund i Strukturudvalgets anbefalinger skitseres i dette afsnit de opgaver, som det i dag af Naalakkersuisut vurderes med fordel kan flyttes fra Selvstyret til kommunerne.

Følgende principper lægges til grund for opgaveflytningerne:

1. Der skal etableres en bedre og mere effektiv borgerbetjening
2. Dobbeltadministration skal afskaffes
3. Der skal etableres en større gennemskuelighed til gavn for borgerne, administrationen og det politiske system
4. Der skal skabes besparelser i den offentlige opgaveløsning
5. De afsatte bevillinger på Finansloven overføres med opgaven

Det er en nødvendig betingelse for udlægning af opgaver fra Selvstyret til kommunerne, at alle fire kommuner kan dokumentere, at deres modtageapparat og dermed hele den kommunale sektor er indrettet, så kommunerne kan løse de nye opgaver ud fra ovennævnte principper.

Der kan dog tænkes særlige områder som Selvstyret i samarbejde med enkelte kommuner kan aftale fælles eller kommunal varetagelse af, som f.eks. drift af bestemte anlæg. Selvstyret anser ikke at sådanne aftaler er omfattet af de generelle opgaveudlægninger som er beskrevet i denne redegørelse.

I forbindelse med udlægningen af opgaver til kommunerne er det også nødvendigt at vurdere på klageadgangen indenfor områderne. Dette gælder bl.a. indenfor det sociale område. De store kommuner vil fagligt kunne varetage en del af klagebehandlingen indenfor egne områder, f.eks. ved at varetage klagesagsbehandling i de stående udvalg (rekurs).

Det er vurderingen, at en rekursadgang vil kunne reducere tidsforbruget for en klages behandling, da kommunerne selv vil være tættest på borgerne, og ved at reducere antallet af myndigheder som skal inddrages i en klages behandling.

Opgaveområder som forhandles mellem Selvstyret og KANUKOKA

På de nedennævnte opgaveområder har Naalakkersuisut og kommunerne siden midten af juni 2009 drøftet opgaveudlægningen på administrativt og politisk niveau. Det er Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø der sammen med de relevante departementer og departementet for Finanser forhandler på vegne af Selvstyret med KANUKOKA. Når forhandlingerne er tilendebragt skal der træffes politisk afgørelse om udlægningen i Selvstyret og KANUKOKA.

1. Handicapforsorgsområdet

Strukturudvalget anbefalede, at det fulde ansvar for handicapforsorgen overdrages til kommunerne. Naalakkersuisut er principielt enig i dette.

Selvstyret og kommunerne er principielt enige om, at området bør overdrages til kommunerne. Oprindeligt var det hensigten, at opgaven, sammen med institutionsområdet, skulle overføres med virkning fra 1. januar 2009 ved etableringen af de nye kommuner. Kommunerne fremsatte efterfølgende ønske om, at dette tidspunkt blev rykket. Man er nu så langt i forhandlingerne, at handicapforsorgsområdet forventes udlagt fra 1. juli 2010. Før udlægning kan ske, skal økonomien på det samlede område forhandles på plads. Desuden skal faglige og administrative spørgsmål endeligt afklares.

2. Døgninstitutionsområdet

Området dækker:

A. Landsdækkende døgninstitutioner for børn- og unge

Der findes 11 landsdækkende døgninstitutioner for børn og unge, fordelt på byerne Nuuk, Sisimiut, Qaqortoq, Ilulissat, Uummannaq og Ammassalik til socialt belastede børn og unge i alderen 0 – 19 år. Døgninstitutionerne er 100 % finansieret af kommunerne. Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne.

B. Landsdækkende handicapinstitutioner

I Grønland er der 6 landsdækkende handicapinstitutioner og 4 handicapsatellitter for handicappede i alderen 0 – 62 år. Institutionerne er meget specialiserede, og dækningsgraden hænger ikke sammen med de nye geografiske inddelinger af kommunerne. Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til de nye kommuner, men at handicapinstitutionerne drives af et fælleskommunalt driftsselskab.

Naalakkersuisut er principielt enig i, at de landsdækkende døgninstitutioner såvel for børn- og unge som for handicappede kan overdrages til kommunerne, men det bør overvejes om det ikke er for tidligt, at overdrage området på nuværende tidspunkt, i det handicapforsorgen udlægges pr. 1. juli 2010. Der bør afsættes tid til at forankre overdragelsen af handicapforsorgsområdet, før man overvejer at udlægge døgninstitutionerne.

Naalakkersuisut mener endvidere, at oprettelsen af et fælleskommunalt driftsselskab ikke er en egnet måde at håndtere driften af døgninstitutionerne på. Der bør i stedet findes en løsning,

hvorefter kommunerne i fællesskab kan aftale hvorledes driften skal ske. Tilsynet til døgninstitutionerne vil fortsat være en opgave for Selvstyret.

Den kommunale styrelseslov giver i dag ikke muligheder for at oprette fælleskommunale driftsselskaber på socialområdet. Etablering af fælleskommunale selskaber på socialområdet, vil derfor kræve en lovændring såfremt offentlige opgaver skal kunne overdrages til fælleskommunalt ansvarsområde.

3. Alkoholbehandling

Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne. Oprindeligt var det hensigten, at opgaven, sammen med institutionsområdet, skulle overføres med virkning fra 1. januar 2009 ved etableringen af de nye kommuner.

Naalakkersuisut er principielt enig i dette.

KANUKOKA har dog ved skrivelse af 18. december 2009 meddelt, at alkoholbehandling bør forblive i Selvstyrets regi, indtil området er reguleret i henhold til behovene. Departementet for Sundhed er i gang med at forberede en temadag om alkoholbehandling med deltagelse af KANUKOKA og repræsentanter fra kommunerne, hvor uddannelseskravene til alkoholbehandlere og de forskellige alkoholbehandlingstilbud vil blive drøftet.

Formålet med temadagen er formuleringen af rammerne for overdragelsen af alkoholbehandlingen til kommunerne.

4. Sundhedsplejen

Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut er ikke enig i dette

5. Hjemmesygeplejen

Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut er principielt enig i, at det vil være hensigtsmæssigt i de større byer, men i de mindre vil rekruttering til dette område i lighed med faguddannede til pleje- og alderdomshjem blive et problem hvis der opstår vakancer i de nuværende hjemmesygeplejere.

6. Vidtgående specialundervisning, herunder Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut er principielt enig i dette.

Øvrige opgaveområder

I dette afsnit omtales Strukturudvalgets anbefaling samt Naalakkersuisuts nuværende holdning til, hvor opgaven løses mest hensigtsmæssigt.

Opgaver indenfor Socialområdet

Strukturudvalget skrev i betænkningen, at den fandt det væsentligt, at få samlet ansvaret for Socialområdet et sted. Med overdragelse af hele sagsområdet til kommunerne, vil der kunne etableres større faglige miljøer, hvilket vil medføre en professionalisering af sagsbehandlingen og vejledningen. Borgerne vil i alle bostederne få mulighed for at modtage den service, de er berettiget til, via det lokale servicecenter.

Hele sagsbehandlingen er allerede udlagt til kommunerne. Finansiering ligger fortsat hos Selvstyret. Kommunerne udbetaler sikringsydelse og modtager derefter refusion fra Selvstyret.

Naalakkersuisut mener, at en udlægning af økonomien ikke vil betyde, at der etableres større faglige miljøer, og finder det mest hensigtsmæssigt, at økonomien vedrørende sikringsydelserne fortsat ligger hos Selvstyret

Børnetilskud og underholdsbidrag

Ordningerne finansieres 100 % af Selvstyret og bør i følge Strukturudvalget overgå til de nye kommuner. Endvidere anbefalede Strukturudvalget, at der arbejdes på automatisk tilkendelse og udbetaling af børnetilskud. Automatisk udbetaling af børnetilskud træder i kraft den 1. marts 2010.

Barseldagpenge, alderspension, førtidspension og boligsikring

En lang række områder administreres af kommunerne, men finansieres med forskellige procentsatser af Selvstyret og kommunerne. Områderne er listet op i tabellen herunder.

Område	Finansiering kommune/Selvstyre
Barseldagpenge	10/90
Alderspension	10/90
Førtidspension	50/50 og gl. ordning 10/90
Boligsikring	40/60

- Barseldagpenge er en lovbunden udgift uden skøn, som ifølge Strukturudvalget skal overgå til kommunerne.
- Alderspension er en lovbunden udgift uden skøn, som ifølge Strukturudvalget skal overgå til kommuner.
- Førtidspension er finansieret med 50 % af udgiften til kommunerne og 50 % til Selvstyret til førtidspension tildelt før 1. januar 2002 afholdes med 10 % af kommunerne og 90 % af hjemmestyret. Området skal ifølge Strukturudvalget overgå til kommunerne.
- Boligsikring er en lovbunden udgift uden skøn, som i følge Strukturudvalget skal overgå til kommunerne.

Opgaver indenfor sundhedsområdet

Sundhedsområdets kerneområde er sygehusdrift og administration af aftaler med større samarbejdspartner i Danmark. En decentralisering af Sundhedsdepartementets ressortområde til fire kommuner vil derfor ifølge Strukturudvalget ikke være hensigtsmæssig.

Tandplejen er et andet af sundhedsdepartementets kerneområder, som i sin nuværende form stort set alene varetages af det offentlige. Tandplejen skal efter Strukturudvalgets opfattelse forblive i Selvstyret.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Paarisa

Paarisa varetager den forebyggende og sundhedsfremmende indsats gennem oplysning og rådgivning samt koordinering af centrale og tværsektorelle sundhedsfremmende aktiviteter. Strukturudvalget anbefalede, at ansvaret for den forebyggende indsats bliver en integreret del af den primære sundhedssektor og dermed overgår til kommunerne.

Naalakkersuisut er enig i disse betragtninger.

Samarbejdsrelationer mellem sundhedsvæsenet og kommunerne

Strukturudvalget anbefalede, at kommunerne og sundhedsvæsenet indgår forpligtende samarbejder, men at muligheden for privatisering af opgaverne bl.a. genoptræning inddrages i overvejelserne.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Opgaver indenfor kultur, uddannelse, forskning og kirke

Strukturudvalget anbefalede, at uddannelsesområdet forbliver i Selvstyret, da uddannelsesinstitutionerne er landsdækkende og ikke fagligt forankret i lokalsamfundet.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Kollegier – drift og anlæg

Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut er principielt ikke enig i disse betragtninger, men at kollegier tilknyttet landsdækkende uddannelsesinstitutioner overdrages til kommunerne.

Anlægsopgaver i folkeskolerne

Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne, således at såvel drift som anlæg bliver en kommunal opgave.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Folkekirken – drift og anlæg

Strukturudvalget anbefalede, at registrering af fødsler og dødsfald overføres til kommunerne, og at resten af området bibeholdes i Selvstyret.

Naalakkersuisut er principielt enig i Strukturudvalgets anbefalinger om, at registrering af fødsler og dødsfald overføres til kommunerne. Folkekirkens personale, herunder biskoppen og præsterne har også længe ønsket, at dette blev overdraget til kommunerne, da kommunerne i forvejen løser lignende opgaver for borgerne.

Lokale Erhvervsskoler

De lokale erhvervsskoler er ejet af kommunerne, mens driften betales af Selvstyret. Hensigten med de lokale erhvervsskoler er at tage vare på den del af arbejdsstyrken, som i dag ikke har en uddannelse. Disse tiltag kan med fordel koordineres med de allerede eksisterende tiltag på arbejdsmarkedsområdet. Kommunerne kan derved koordinere kompetenceudvikling samt videreuddannelse af arbejdsstyrken. Strukturudvalget anbefalede, at hele ansvaret overføres til kommunerne.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger, som kan gennemføres gennem indgåelse af resultatkontrakter for så vidt angår driften.

Folkeskolens afsluttende prøver

Udgifter på området er forbundet med forberedelse og afholdelse af folkeskolens afsluttende prøver, herunder rejser i forbindelse med censoraktivitet. Strukturudvalget anbefalede, at opgaven forbliver i Selvstyret.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Efterskoleophold

Selvstyret yder tilskud til hen- og hjemrejse og ophold for elever fra Grønland, der er optaget på efterskoler i Danmark. Strukturudvalget anbefalede, at området overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Tilskud til højskoler

Tilskud til landets to højskoler, Knud Rasmussenip Højskolia i Sisimiut og Sulisartut Højskolia i Qaqortoq anbefaler Strukturudvalget forbliver i Selvstyret.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger. Højskolerne er selvejende institutioner, som får tilskud til driften på baggrund af Landstingsforordning nr. 9 af 21.maj 2002 om folkehøjskoler.

Opgaver indenfor erhverv, landbrug og arbejdsmarked

Ifølge Strukturudvalget er erhvervsudvikling i form af direkte støtte til virksomheder ikke foreneligt med kommunal forvaltning.

Naalakkersuisut er i princippet enig i disse betragtninger, men foreslår bl.a. for at styrke de nye større kommuners mulighed for at skabe gode rammebetingelser for virksomheder, at administration af tilskud i henhold til Lov om kommunale erhvervsinvesteringer forsat er en kommunal opgave.

Som anført tidligere er det vurderingen, at der ikke længere er behov for kravene i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 7. april 2004 om kommunernes erhvervsmæssige investeringer, garantistillelse, tilskud m.v. om central godkendelse af projekter til over 350.000 kr., samt om særskilt indberetning til Tilsynsmyndigheden om kommunens erhvervsprojekter, hvorfor forslag om bekendtgørelsen ophævelse vil blive forelagt Naalakkersuisut i foråret 2010.

I forbindelse med øvrige erhvervsrelaterede støtteordninger er der i 2009 under Nukiit puljen indgået servicekontrakter med erhvervsudviklingsselskaberne (destinationsselskaberne) om udførsel af forskellige erhvervs- og turismerelaterede opgaver. Opgaverne defineres i samarbejde med Grønlands Turist- og Erhvervsråd.

Der pågår i øjeblikket et arbejde med at udvikle erhvervsfremmestrukturen, herunder analyse af den generelle erhvervsstruktur og af støtteordningerne. Dette arbejde kan muligvis give anledning til overvejelser om at omlægge andre erhvervs- og turismerelaterede opgaver. Ligeledes pågår et arbejde der omhandler henvendelse, håndtering og rådgivning i forbindelse med større investeringer og projekter, som kommer udefra. Naalakkersuisut vurderer dog, at denne form for rådgivningsopgaver m.v. grundet den nationale karakter ikke skal lægges ud til kommunerne.

Strukturudvalget anbefaler desuden, at de øvrige erhvervsrelaterede støtteordninger også overgår til servicekontrakter, så hele ekspertisen i forhold til erhvervsudviklingen kan samles.

Naalakkersuisut er principielt enig i dette.

Arbejdsmarkedsområdet er som udgangspunkt et kommunalt anliggende, som hænger sammen med indsatsmuligheder inden for kompetenceudvikling af arbejdsstyrken. Strukturudvalget anbefalede, at hele driften af arbejdsmarkedsområdet overgår til kommunerne.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Erhvervsfremmeordninger

Som følge af den ”nye erhvervsfremmestruktur” fra 2005 blev størstedelen af administrationen af støtteordningerne overført til Grønlands Turist- og Erhvervsråd samt Greenland Venture i form af servicekontrakter. Naalakkersuisut vurderer fortsat, at grundet disse ordningers nationale karakter skal de ikke overdrages til kommuner. Dog er dele af den basale erhvervsrådgivning, herunder rådgivning i forhold til produktudviklingsstøtte mv., i 2008 lagt ud til erhvervsafdelingerne i kommunerne, således at der også sker en lokal forankring af viden og erfaringer.

Nukissiorfiit – Grønlands Energiforsyning

Nukissiorfiit varetager el-, vand- og varmforsyning samt gadebelysning i byer og næsten alle bygder. El, vand og varmforsyning er en afgørende del af bostedernes infrastruktur. Strukturudvalget anbefalede, at ansvaret for el-, vand- og varmforsyning samt gadebelysning overdrages til kommunerne, og dermed skal tilskud til driften også overdrages.

Naalakkersuisut er ikke enig i disse betragtninger.

Naalakkersuisut har vurderet strukturudvalgets anbefalinger om at opsplitte Nukissiorfiit i fire kommunale selskaber. Strukturudvalgets anbefalinger var bl.a. baseret på, at byggemodning og gadebelysning bør varetages af kommunerne. Således kan kommuner få mulighed for at påvirke beslutningsprocesserne indenfor byggemodning og gadebelysning. Dette er Naalakkersuisut enig i. Derfor bør disse områder indgå i forhandlingerne omkring overdragelse af opgaver til kommunerne. Herudover er energiområdet præget af stordrift og krav til forsyningssikkerhed, som efter Naalakkersuisuts opfattelse bedst sikres i et nationalt selskab, og at udviklingen på energiområdet bedst fremtidssikres i et nationalt selskab med dertil hørende muligheder for langsigtet planlægning.

Naalakkersuisut vurderer, at en opsplittelse af Nukissiorfiit i fire selskaber vil medføre et højere omkostningsniveau. Dette skyldes, at der skal oprettes fire små hovedkontorer med hver deres bogholderi, udviklingsafdeling m.m. Derudover er der en risiko for, at værdien af de fagligmiljøer forringes markant, idet enhederne bliver så små, at det vil være begrænset med faglig sparring eksempelvis indenfor udviklingsområdet.

Endelig finder Naalakkersuisut det vanskeligt at se, hvordan de nye storkommuner vil løfte de meget store anlægsomkostninger, der er på energiområdet. Yderligere har Landskassen en højere kreditværdighed end kommunerne. Dette vil resultere i, at Landskassen vil kunne optage lån til anlægsinvesteringer billigere end kommunerne. Derved kan de samlede omkostninger nedbringes på energiområdet til gavn for forbrugerne i form af lavere tariffer på el, vand og varme.

Naalakkersuisut har i samarbejde med Nukissiorfiit igangsat arbejdet med en vurdering af hvorledes restvarmen fra forbrænding af affald kan udnyttes optimalt. Dette arbejde vil også kræve kommunal inddragelse.

Vareforsyning

Selvstyret yder tilskud til dækning af udgifter for opretholdelse af vareforsyning af bygder og yderdistrikter. Selvstyret har indgået en servicekontrakt med KNI A/S om omfanget og karakteren af serviceydelse herunder betalingen for opretholdelse af et fastlagt basissortiment, et fælles prisniveau, en engrosforpligtelse, en rapporteringsforpligtelse og forholdet til andre aktører på forsyningsområdet. Strukturudvalget anbefalede, at ansvaret for servicekontrakter om vareforsyning overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut er ikke enig i disse betragtninger.

Det er Naalakkersuisuts vurdering at udlægning af ansvaret for servicekontrakter om vareforsyning til kommunerne vil medføre øgede administrative omkostninger, idet hver kommune skal have bogholderi, indkøbsafdeling af detailvarer m.m. Derved mistes de stordrifts fordele som i dag eksisterer hos KNI A/S. Derved vurderer Naalakkersuisut, at det samlede omkostningsniveau vil stige til skade for forbrugerne i form af højere priser eller skatteborgerne. Det skyldes, at det øgede omkostningsniveau kun kan dækkes ind via højere priser eller via en samlet højere servicekontraktbetaling finansieret over skatten.

Arbejdsmarkedstiltag

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked yder ikke tilskud til kurser i forbindelse med sæsonledighed. Det anbefales dog, at kommunerne gives hjemmel til at afholde kursusgodtgørelse i forbindelse med kommunale kurser på området.

For en stor dels vedkommende er Piareersarfiit finansieret via EU's støtte til Uddannelsesplanen, og Grønlands Selvstyre har en kontrolforpligtelse over for EU, der begrænser mulighederne for overdragelse af området. Derudover er de fleste udviklingsopgaver på Piareersarfiit-området af national karakter, og på den baggrund er det departementets vurdering, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at overdrage området til kommunerne.

Der foregår i øjeblikket et lovgivnings- og udredningsarbejde på revalideringsområdet som skal afsluttes før området muligvis vil kunne overdrages til kommunerne.

Endvidere er der i departementet yderligere tre arbejdsmarkedstiltag: Mobilitetsfremmende Ydelse, Udefrakommende Arbejdskraft og Projekt Kompetenceudvikling for Ufaglærte (PKU). Grundet disse tiltags nationale karakter vurderes det, at de ikke skal overdrages til kommunerne. For PKU's vedkommende gælder desuden, hvad der ovenfor er nævnt om finansiering via EU's støtte til Uddannelsesplanen.

Støtte til landbrug

Selvstyret yder indhandlingstilskud, udviklingsstøtte og etableringstilskud til landbrugserhvervet. Strukturudvalget anbefalede, at anlæg og vedligehold af veje i fåreholderdistrikterne overføres til kommunerne, og at ansvaret på landbrugsområdet i øvrigt bibeholdes i Selvstyret.

Naalakkersuisut er enig i disse betragtninger.

Opgaver indenfor miljøområdet

Selvstyret varetager en lang række opgaver, som medvirker til at beskytte naturen og miljøet i Grønland. Astrukturudvalget anbefalede, at nedenstående områder på baggrund af de angivne forudsætninger kunne overdrages til de nye kommuner:

- **Tildeling af dumpningstilladelser af fiskeaffald**

Opgaven er foreslået overført til kommunerne på baggrund af, at der oftest er tale om meget lokale miljøvurderinger uden nævneværdig relevans for øvrige kommuner. NN PAN skal stadig

være den centrale myndighed, der skal udarbejde en vejledning/bekendtgørelse for tildeling af dumpningstilladelser.

- **Fastsættelse af behov for rensning og tilsyn med mindre spildevandsledninger**

Et udredningsarbejde vedr. spildevandslovgivning forventes afsluttet ultimo 2010, men et udkast til en spildevandsbekendtgørelse og en bekendtgørelse om betalingsregler (kommunale kloakfonde) foreligger.

Efter udkastet til spildevandsbekendtgørelse skal kommunalbestyrelsen udarbejde en spildevandsplan i sammenhæng med kommunens øvrige planer ligesom kommunalbestyrelsen skal godkende ny eller ændret tilførsel til kloakanlægget. Tilsynet med spildevandsanlæg deles mellem kommunalbestyrelsen og NNPAN, således at NNPAN fører tilsyn med offentlige spildevandsanlæg og udledninger fra virksomheder der er omfattet af miljøforordningens kapitel 5 om særlig forurenende virksomhed.

Overførslen af opgaven vil fordrer en ændring af lovgivningen, herunder vedtagelse af en samlet spildevandsbekendtgørelse til erstatning for den gældende bekendtgørelse om klosetter og bortskaffelse af latrin og sanitært spildevand, samt et kompetenceløft i kommunerne.

- **Olieberedskab**

Beredskab overfor oliespild i havet organiseres og finansieres i dag af NNPAN, men gennemføres af de kommunale beredskaber. Denne struktur medfører en tung og besværlig sagsbehandling i forbindelse med udslip og efterfølgende dækning af kommunernes omkostninger. Hele opgaven kunne med fordel overføres til kommunerne, dog således at NNPAN bevarer det overordnede ansvar for vejledninger m.m. Der kan dog også være ulemper ved denne konstruktion, da det i givet fald ikke længere vil være en udenforstående, der træffer afgørelse om, hvorvidt olieberedskabet indsættes i en forurenings sag, men derimod kommunerne, som også forestår den daglige drift at beredskabet. Der kunne derved opstå en risiko for, at kommunerne undlader at indsætte beredskabet for at spare på driften. Der vil endvidere være risiko for at man ikke opnår et tilstrækkeligt sammenhængende beredskab i forbindelse med større ulykker.

- **Tilsyn med mindre forurenende virksomheder**

Opgaven omkring godkendelse af og tilsyn med mindre virksomheder omfattet af reglerne om særlig forurenende virksomhed, eksempelvis autoværksteder, røgerier og slagtervirksomhed, kan med fordel overføres til kommunerne.

Dette vil kræve en revision af den gældende bekendtgørelse samt udarbejdelse af branchebekendtgørelser og vejledninger. Godkendelse og tilsyn med kommunale virksomheder og større forurenende virksomheder og anlæg skal fortsat foretages af NNPAN.

- **Tilsyn i forhold til forsvarlig håndtering af forurenede jord, herunder bortskaffelse og anvendelse**

Kommunerne er i dag tilsynsmyndighed i forhold til en forsvarlig håndtering af forurenede jord, herunder bortskaffelse og anvendelse. NNPAN planlægger at udarbejde en egentlig jordforureningslov, og i det omfang kommunerne får det nødvendige kompetenceløft vurderes det som naturligt at de lokalt fører tilsyn og håndhæver regler indenfor lovens rammer. Forureningskortlægning, tilladelser til ændret arealanvendelse, undersøgelser og risikovurderinger i forhold til jord, luft og vand, fastlæggelse af kvalitetskriterier samt afværgeindsats skal ligge ved NNPAN. Derudover skal NNPAN stå for udarbejdelse af lovgivning. NNPAN har hidtil kun brugt begrænsede ressourcer på jordforureningsområdet i relation til kommunerne. Der har således hidtil alene været tale om ad-hoc rådgivning i forhold til konkrete henvendelser.

- **Dispensationer i forhold til motoriseret kørsel i det åbne land**

For indeværende er det NNPAN der giver dispensationer fra de to eksisterende bekendtgørelser om færdsel med motoriserede befordringsmidler (gældende for områderne Upernavik og Uummannaq samt Sisimiut og Kangerlussauq) For resten af landet er der ingen bestemmelser/regulering om kørsel i det åbne land, hvorfor der ikke er nogen dispensationsansøgninger for resten af landet.

Det findes hensigtsmæssigt at der for de alle fire kommuner sker en regulering af den motoriserede færdsel i form af bekendtgørelser. NNPAN har derfor i efteråret 2009 haft udkast til sådanne bekendtgørelser i høring. Fra KANUKOKA og kommunerne indkom der ikke indsigelser til indholdet i udkastet.

Ifølge udkastet til bekendtgørelse om færdsel med motoriserede befordringsmidler udpeger Naalakkersuisut særligt følsomme områder, hvor al færdsel med motoriserede befordringsmidler er forbudt eller reguleret. Af udkastet fremgår det endvidere, at kommunerne kan udpege vinter/sommertransportkorridorer eller kørezoner, hvor motoriseret færdsel er tilladt.

Af udkastet fremgår det endvidere, at det er Naalakkersuisut som i særlige tilfælde kan dispensere fra forbudet mod kørsel i de ovennævnte særligt følsomme områder, hvor færdsel er forbudt. Af udkastet fremgår det endvidere at kommunerne får kompetence til at meddele dispensation fra de udstukne rammer indenfor ovennævnte udpegede vinter/sommertransportkorridorer eller kørezoner.

Efter udkast til bekendtgørelse om færdsel med motoriserede befordringsmidler Er det kommunerne der fører tilsyn med at reglerne i bekendtgørelsen overholdes.

- **Forvaltning og tilsyn med beskyttede områder eksempelvis ramsarområder, fuglelokaliteter, fredede områder og nationalparker.**

Kategorien beskyttede områder dækker f.eks. ramsarområder, fuglelokaliteter, fredede områder og Nationalparken. En del af disse områder er udlagt til opfyldelse af internationale forpligtelser, hvorfor det ikke vil være hensigtsmæssigt at opgaver i relation hertil flyttes til kommunerne. Den daglige forvaltning og tilsyn med disse områder kunne dog med fordel udlægges til de nye regioner, og en sådan uddelegering er der hjemmel til i Naturbeskyttelsesloven.

Afrapportering til de internationale fora og udarbejdelse af lovgivning og forvaltningsplaner for disse områder bør fortsat være placeret i NNPAN.

Ressourcemæssigt bør hovedparten af opgaverne relateret til forvaltning af ovennævnte områder derfor fortsat være placeret i Selvstyret

- **Dele af den generelle naturformidling/information til borgerne kan udføres af de nye kommuner med bibeholdelse af ansvaret i Selvstyret**

Et centralt område for departementet er information til borgerne om lovgivningen inden for miljø- og naturområdet. Såfremt udgangspunktet er, at Selvstyret stadig skal varetage de lovgivningsmæssige opgaver, vil det givet i stor udstrækning stadig være en central opgave at informere om lovgivningen, både over for den kommunale forvaltning og borgerne.

I 2005 blev der oprettet en naturvejlederordning, således at der nu er ansat naturvejledere flere steder på kysten. Naturformidling til den lokale befolkning vil i fremtiden ligeledes kunne varetages af naturvejledere ansat i de nye kommuner.

Overordnede betragtninger

I forbindelse med udlægning af opgaver til kommunerne skal man naturligvis også have for øje, at dette i en længere periode nødvendiggør rådgivningsopgaver overfor kommunerne.

En forudsætning for at kommunerne inden for miljøområdet kan overtage de nævnte myndighedsopgaver er, at lovgivningen på flere områder ændres og derforuden præciseres i bekendtgørelser og vejledninger. Dette arbejde vil kræve en forøget arbejdsindsats i departementet inden opgaverne kan overføres. På flere områder arbejdes der allerede i departementet på revision af lovgivningen samt udvikling og præciseringer af bekendtgørelser, dog funderet på den hidtidige myndighedsstruktur.

Inden for naturområdet er der allerede skabt hjemmel til, at kommunerne kan overtage myndighedsopgaver. Af landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse, § 45, fremgår det således, at Landsstyret kan pålægge en eller flere kommunalbestyrelser at varetage nærmere afgrænsede områder inden for landstingslovens rammer. Denne delegation kan ske ved administrativ beslutning eller ved fastsættelse af regler herom.

Såfremt dele af myndighedsopgaverne inden for naturområdet skal overdrages til de nye regioner, vil der i den anledning være behov for justering af de specifikke bekendtgørelser, som regulerer de opgaver, der overdrages til regionerne.

På kort sigt vil strukturreformen således koste ressourcer, hvis ikke serviceniveau og produktivitet i departementet skal sænkes. På langt sigt kan der blive tale om en effektivisering af sagsgange, men da der samlet for departementets område kun kan overføres i størrelsesordenen 1-normering, vurderes ressourcebesparelsen at være ubetydelig. Hertil kommer at en overførsel af opgaver til kommunerne i visse sammenhænge vil betyde mere arbejde for Selvstyret, herunder til vejledning af kommunerne i en overgangsfase. Det væsentligste argument for reformen på natur- og miljøområdet vil derfor være det kompetenceløft og den forbedrede forankring af opgaverne vedrørende miljø og natur som reformen medfører i de nye kommuner/regioner.

Opgaver indenfor passager- og godstransport

Med henblik på tilvejebringelse af en langsigtet trafikpolitik og trafikstruktur nedsatte Naalakkersuisut i november 2009 en transportkommission.

Transportkommissionen har til opgave, med baggrund i Selvstyrets langsigtede mål om en selv bærende økonomi, at udarbejde en vision for transportområdet i Grønland og udarbejde scenarier for, hvorledes denne vision realiseres. Transportkommissionen forventes at afgive dets betænkning til juni 2010.

Overordnet skal transportkommissionen belyse følgende hovedområder:

- Analysere systemsammenhænge omfattende identifikation af hvem bestemmer hvad, hvem træffer hvilke beslutninger og hvem fordeler hvilke offentlige midler,
- Analysere de centrale udfordringer og udviklingsmuligheder,
- Kortlægge og vurdere instrumenter, strategiske valg og prioriteringsmuligheder,
- Identificere eksterne finansieringskilder og finansieringsmodeller,
- Analysere og vurdere transportområdets organisering og konkrete indretning,
- Fremkomme med forslag til vision og afgive anbefalinger.

Transportkommissionen vil således blandt andet skulle forholde sig til transportområdets organisering og konkrete indretning.

Nedenstående er gengivet de overvejelser der er gjort indtil videre på området. Naalakkersuisuts endelige stillingtagen forventes at afhænge af transportkommissionens anbefalinger.

Strukturudvalget anbefalede, at ansvaret for forhandling af de fremtidige kontrakter til skibstrafik og lufttrafik overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisut's foreløbige overvejelser som evt. kan ændres afhængig af Transportkommissionens anbefalinger.

Det er Naalakkersuisut's foreløbige vurdering, at området forbliver på centralt hold.

Dette begrundes ud fra følgende:

- Da passagergrundlaget er vidt forskelligt for hver kommune, vil en overdragelse af opgaven give kommunerne meget forskellige udgangspunkter, hvad angår det potentielle indtægtsgrundlag og dermed det økonomiske grundlag for servicekontrakterne.
- De enkelte servicekontrakter er geografisk afgrænsede, men der foregår et stort koordinerende arbejde bag planlægningen af fartplanerne for hhv. fly- og skibstrafik for at opnå bedst mulige synergieffekter – for eksempel at sikre sammedagsforbindelser for så mange passagerer som muligt.
- En overdragelse af servicekontrakterne på passagerområdet vil tænkes at kunne medføre en optimering af transporten i nærområdet, mens den landsdækkende infrastruktur vil lide skade.
- Det må antages, at en fælles forhandling om de kommende servicekontrakter vil kunne nå en billigere samlet løsning frem for fire separate forhandlinger.

Det skal i forbindelse med ovenstående understreges, at centralt forhandlede kontrakter på ingen måde udelukker private initiativer til på kommerciel vis at drive supplerende og / eller konkurrerende aktiviteter i de områder, hvor der er indgået servicekontrakter på trafikområdet.

For at sikre den bedst mulige koordinering af skibs- og lufttrafikken anbefalede Strukturudvalget, at driften og vedligeholdelsen af havne og lufthavne også overgår til kommunerne. Naalakkersuisut er ikke enig i disse betragtninger – jævnfør næste afsnit om havne.

Havne

I dag har Selvstyret ansvaret for udøvelse af den overordnede havnemyndighed. Den lokale drift og den funktionelle havnemyndighed varetages i dag af enten KNI Pilersuisoq A/S eller Royal Arctic Line A/S. Selvstyret betaler selskaberne et beløb for varetagelse af funktionerne. Strukturudvalget anbefalede, at ansvaret for renovering, vedligehold og drift af havne overdrages til kommunerne.

Naalakkersuisuts foreløbige overvejelser som evt. kan ændres afhængig af Transportkommissionens anbefalinger:

Havneadministration

Havneadministrationen varetages af Havnesektionen under Infrastrukturstyrelsen, mens den lokale, funktionelle administration varetages af KNI Pilersuisoq i Kangaatsiaq, Qeqertarsuaq, Qaanaaq og Ittoqqortoormiit, mens Royal Arctic Line varetager er havnemyndighed i de øvrige byer. KNI er desuden havnemyndighed i alle de bygder, hvor selskabet har butik.

Strukturudvalget har ikke taget stilling til, hvorvidt havnemyndigheden i de enkelte havne skal overdrages. Det vurderes, at RAL / KNI-løsningen er hensigtsmæssig, dels fordi RAL har den fornødne faglighed på området, dels fordi såvel RAL som KNI benytter eksisterende bemanning, som også udfører andre opgaver.

Naalakkersuisut er ikke enig i disse betragtninger og anbefaler foreløbigt, alt afhængigt af hvilke konklusioner Transportkommissionen måtte komme med i dets betænkning, at driften af havnene ikke overdrages til de enkelte kommuner. Denne anbefaling bygger på det faktum, at vedligehold af havnene ikke følger en jævn fordelingsnøgle, hvorfor udgifterne til vedligehold vil skifte markant i de enkelte regioner i løbet af årene.

Det nuværende vedligehold følger en vedligeholdsplan, som blandt andet tager hensyn til, at der er Grønland er begrænset dykkerkapacitet, hvorfor et helt års arbejde må centreres i én region.

En decentralisering af opgaven vil gøre det nødvendigt at foretage en fordeling af midlerne afsat til vedligehold til hver kommune. En sådan fordeling vil gøre det svært for den enkelte kommune at håndtere en pludselig opstået skade, da der ikke på samme måde vil være tilgængelige midler, der kan flyttes, som det er tilfældet, når området varetages samlet.

Ejerskab

Strukturudvalget har ikke taget stilling til kommunernes mulighed for at få medejerskab i havnene, men det er et centralt og aktuelt emne, der bør indgå i overvejelserne omkring opgavefordelingen af havne. Et medejerskab vil skabe mulighed for de enkelte kommuner for at få medindflydelse og ansvar for de enkelte havne.

I forbindelse med udvidelsen af havnen i Nuuk har Kommuneqarfik Sermersooq, Selvstyret og Royal Arctic Line indgået et samarbejde om etablering af en ny havn i Nuuk. Selvstyret har ligeledes kontakt til Qeqqata Kommunia vedrørende lignende muligheder for Sisimiut Havn.

Lufthavne

Landskassen anvender store beløb til drift af hjemmestyrets lufthavne, heliporte, helistops samt hotellerne i Kangerlussuaq og Narsarsuaq. Mittarfeqarfiit varetager driften på Selvstyrets vegne. Strukturudvalget anbefalede, at driften af Mittarfeqarfiit og den løbende vedligeholdelse af anlæggene overdrages til kommunerne. Mittarfeqarfiit's rolle skal efterfølgende være tilsyn af lufthavne, herunder kontakten til Statens Lufthavnsvæsen. Organisering af sikkerhed og tårnbetjening kan dog forblive i Mittarfeqarfiit for at sikre koordinering af ressourceindsatsen.

Naalakkersuisuts foreløbige overvejelser som evt. kan ændres afhængig af Transportkommissionens anbefalinger.

Det er Naalakkersuisuts foreløbige anbefaling, at drift og vedligehold af lufthavne forbliver centralt styret.

Drift

Overvejelser omkring overdragelse af drift og vedligehold af anlæggene til de nye kommuner:

- Forøgede driftsomkostninger, idet fællesfunktioner såsom Teknisk afdeling og IT-afdelingen vil skulle etableres for hver region, hvorved der ingen stordriftsfordele vil være.
- Behov for øget koordinering mellem regionerne i forbindelse med beflyvning mellem regionerne, herunder åbningstider, åbning af lufthavn etc. Der er en række sikkerhedsprocedurer omkring beflyvning af lufthavn, herunder åbning af alternativlufthavne der skal overholdes.
- Forskellige afgiftsstrukturer i regionerne kan medføre øget konkurrence mellem regionernes lufthavne hvad angår luftfartsselskaberne og kan medføre ændringer i beflyvningsmønstret
- Krydssubsidiering mellem regioner vil ikke finde sted, hvilket kan medføre vanskeligheder omkring driften af visse svagt trafikerede flyvepladser og medføre behov for tilskud fra regionerne eller højere afgifter for regionens flyvepladser

Ejerskab

En aktuell problemstilling, som Strukturudvalget ikke har forholdt sig til, er ejerskabet af flyvepladserne. Flere kommuner har ytret ønske om at udvide de eksisterende lufthavne, således at en regional landingsbane ændres til at blive en international lufthavn.

Bevæggrunden for dette synes for den enkelte kommune, eller kommende region, at være at forbedre transportmulighederne for borgerne og erhvervslivet ud fra en forudsætning om, at en international lufthavn både vil billiggøre transporten og skabe vækst i kommunen og regionen.

Overdragelse af ejerskab af lufthavnene til de nye kommuner med henblik på udvidelse af regionale landingsbaner til internationale landingsbaner vil medføre et nyt beflyvningsmønster.

På Landstingets Efterårssamling 2008 blev Lov om flyvepladser vedtaget, der giver mulighed for, at Landsstyret kan indskyde eksisterende anlæg i finansiering af nye landingsbaneanlæg – såvel nyetablering som forlængelse af eksisterende anlæg.

Dette giver kommunerne mulighed for kommunalt medarbejderskab og dermed direkte indflydelse og varetagelse af lokale interesser.

Opgaver indenfor boligområdet

Strukturudvalget anbefalede, at hele området overdrages til kommunerne. Kommunerne bliver dermed ejere af samtlige offentlige boliger, som er beliggende i kommunerne. Selvstyret skal dog bibeholde en boligpulje til de ansatte, da boligerne fortsat er et meget vigtigt element i ansættelsesforholdet.

Naalakkersuisut vil som led i arbejdet omkring den samlede modernisering af lovgivningen omkring boligforsyningen samt opkrævning af betaling for leje af hus og husrum sikre at lovgivningen understøtter at boligområdet i sin helhed kan overdrages til kommunerne, når begge parter er indstillet på at opgaven kan overdrages og såvel betingelser som vilkår er forhandlet på plads.

Skat og inkasso

Hele skatteområdet incl. regnskabsligning, arbejdsgiverkontrol og lønmodtagerligning samt øvrige skatteopgaver blev den 1. januar 2007 samlet i Selvstyret. Den 1. april 2008 overtog Selvstyret inkassoområdet. Begge opgaver er placeret i Skattestyrelsen, som i dag er en del af Departementet for Finanser.

Selvom der har været og på områder stadig er indkøringsproblemer, er fordelene ved en centralisering af skatteområdet og inkassoområdet, at der opnås rationaliseringer og bedre udnyttelse af specialiseret arbejdskraft. Desuden vil man opnå større retssikkerhed på grund af mere ensartet behandling af borgerne og virksomhederne.

Borgerportal

Strukturudvalget anbefalede, at der på bostederne oprettedes lokale servicecentre, hvor borgerne har adgang til hele den offentlige administration. Løsningen forudsætter, at samtlige offentlige IT systemer kan udveksle oplysninger, hvilket sker med udgangspunkt i en borgerportal, hvor borgerne kan kommunikere med de offentlige systemer via internettet.

Naalakkersuisut er principielt enig i disse betragtninger.

Arbejdet med etablering af en borgerportal er et fællesoffentligt projekt forankret i den fællesoffentlige IT-styregruppe med ligelig deltagelse fra kommunerne og Selvstyret. Selve det daglige arbejde med borgerportalen er fra og med 1. januar 2010 efter aftale med kommunerne placeret i KANUKOKA.